

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ספורת
הש"ס

דא מ"י פ"ק מלכות
פ"ק מלכות ד' ע"ג
בבא מציעא פ"ק מ"ג
פ"ק מ"ג פ"ק מ"ג

נ"א/נ"א
נ"א/נ"א
נ"א/נ"א

רבינו הנגאל
ואמר יא הכי נשאל
למכר למי מהו פ"ק
ובמי קבל דמיא ושני
באור לא ידעתי
ואמר ששיתן תבנית
ממני לקטתה ואשתי
לחן מי שיתן לי דמיא
דמי הלא מכרה לו ונתן
לי א' מהו דמיא והא
השילך תפעה לפני
ולקח הפליה ואני
ידע מי מהו שנתן ומי
שה ש"ך כגון זה
שנתן שנתן נשבעין
והולקין וכוון שא' הוא
שקנה והא' פוקן בשק
ותני חנה שנתן נשבעין
וטפלין ככלל דהאי
תנא לא הייש לשבעות
ש' של אחד מהו.
מנ"ה דלא כבן ננס
דאי בן ננס לא הייש
וקנה שנתן נשבעין בלא
דבר. וברי בן ננס
הו' בשבעות פרק כל
השבעות שבתורה הלכה
וחתני על פניש. ורובין
אמי' תימא בן ננס [הא]
אמי' לטימר דלמא
תרויהו בחדא אנאניה
תנא בקיימא שנתן
כא' קארה ואין ביניהן
שבעות שוא. תוב
אמר לימא מנ"ה דלא
כסומכוס דאמר מהו
הבוסל בספק חולקין
בלא שבעות דתני שור
שנתן אחרתהו ונתנא
עוברת בערה וכו'.
ואמר בנ"ה ארי' אמר
אבל תפסי אפרים
זה כלל [גמול] ברין
המוציא מחבירו עליו
היאנה. תנימי הכי
שור שנתן את הפרה
ונפצא עוברת בעירה
ואני יודע אם עד
שלא נהיה ילדה ואם
כשנתנה ילדה משלם
ח"ל לפרה ורביע נוק
לולד דברי סומכוס
והב"א תפסי' ואמר'
אלא מאי תנימי אינה
כסומכוס אלא כרבנן
אמאי נשבעין והא
המוציא מחבירו עליו
הרביה אמר. ופרקי
היכא תפסי' תר ודרי
מעין עליה אמר רבנן
הב"א תרויהו
תפסי' לה אמר רבנן
וחולקין בשבעות. אלא
אי אמרת סומכוס השתא
ומה תפסי' דלא תפסי'
תרויהו וכו'. דברי רבה
ב[ר]הו' תנא דאמר אמר
סומכוס שא' ברי רב
במהלף שר רחוב
ב"ה השאל את הפרה
ודברי ר' חייא בר אבא
אמר סומכוס שא' ברי
רבנן ב[ר]הו' תנא
בספק פ' הפנה א' הכר.

אמר תנא מליצה. משום דמורה ואמר חבירי לכו מידי חסר לך
תפסי' אע"ג שידע שחבירו מלאה ורמו רבנן שבעה עליה כדי
שיפרש אבל מקח וממכר דליכא למימר הכי שאם יודע שחבירו קצלה
לא היו תפסי' ומדפסי' בה סבור שלו הוא ונתגלה המוכר כדמסיק
לקמן דנקיט זוזי מתרוייהו אימא לא
ישבע דמשום שבעה לא יפרוש שהרי
סבור הוא לומר אמר קמ"ל דלפ"ה
ישבע, והיכא שדלי' אינו סבור לומר
אמח כגון דקא טעין כל אחד את
ארתיה שחד מהו טעין שקב
במזיד או כגון כניס ארוקין בשטר
לקמן (דף י) הכס פשיטא דחולקין
בשבעה דע"י שבעה ודלי' יפרוש
דחשוד לאמונא לא חשוד לשבעה:
ורחוי' זוזי ממאן נקט. פרש"י
שאל למוכר ודע"ג דלין
המוכר נאמן כשאין מקחו בידו כדל"י
בשערה יוסכין (קדושין דף ע"ג ופס ד"ה
גדל"ה) ה"מ בדנקיט מתרוייהו אבל
בדנקיט מחד נאמן אפילו אין מקחו
בידו וגרסינן בתר הכי ולא ידעינן
ובתוס' דתק לפרש כן דהכא פריך
שפיר דלע"ג דלין מקחו בידו נאמן
הוא כעד אחד ואמאי שניהם נשבעין
אחור שהמוכר מטיעו יפטר משבעה
ואיך ישבע שבעה דאורייתא והשתא
גרס שפיר ולא ידע דלי ידע הוה
נאמן כעד אחד ומיהו ה"מ לשנויי
ליתיה קמן דנשיייה ור"י מפרש
דשאל להם ממי קבל המוכר המעות
שאין חט מושדין אוקן לשקר בזה
לומר נתתי והוא לא נתן וגם הם
אינם חולקים אלא לכו נתגלה המוכר
אבל בנתניה המעות אינם חולקין:
לימא מתני' דלא כבן ננס. מליץ
למימר ידע שפיר דמתני'
אפשר דתרוייהו כדדי הרדי הגבהה
ומ"מ פריך שחולקין בלא שבעה אחרי
שאשכח לבח לדי שבעות שוא ומשי
הסם ודלי' איכא שבעות שוא:
התם דלא תפסי' תרוייהו. כ"ל
האחד דלע"ג דלפ"ה בעומדת
באגס אית לכו לרבנן המוליא מחבירו
עליו הרדיה מ"מ מיקרי האחד
תפסי' מתמת מזקת מריה קמ"ל וה"ה גרס הסם דחד מטיייהו הוא:
היכא דליכא דררא דמונא. פירוש שבלא טענותיה יש ספק
לכ"ד יש לאחד תביעה על חבירו בלא טענות כגון
בשור שנגח את הפרה (ב"ק דף מו.) ומחליף פרה בחמור "אחרי'
שהספק טלר מענטו דין הוא שחולקין אפילו בלא שבעה:
ומה הסם דליכא דררא דמונא. והיכא למימר כולה דמר.
לא פריך אלא אי סומכוס ס"ל כרבנן דבן ננס דלא
חיישי לשבעות שוא לבנן ננס אדרבה היכא דליכא למימר כולה
דמר פלגי בלא שבעה משום דליכא בודלי' שבעות שוא:
ומה הסם דליכא דררא דמונא. בפדק ח"ה (ב"ב דף נה. ופס)
גבי אריבא דאמר רב נתמן כל דאליס גבר פריך מהמחליף
פרה בחמור דחולקין ומשי הסם איכא דררא דמונא ולא פריך
ומה הסם דליכא דררא דמונא והיכא למימר כולה דמר יתחוק גבי
אריבא דליכא למימר דתרוייהו הוא ואין חולקין אלא כל דאליס גבר
דפריך הכא הייט נאוס דלענין חלוקה סברת דררא דמונא
היא טובה מאחר שספק גמור הוא בלא טענות דין שחולקין אבל
אריבא דלע"ג דלפ"ה דתרוייהו הוא כיון דליכא דררא דמונא ואין
אוחזין היו דינא כל דאליס גבר אלא לענין שבעה אין מועיל סברת
דררא דמונא לחלוק בלא שבעה אחרי שהוא בודלי' של אחד
מוס סברת הוא שחולקין בשבעה אולי יודה אחד מהם:
הסם

רבינו הנגאל
ואמר יא הכי נשאל
למכר למי מהו פ"ק
ובמי קבל דמיא ושני
באור לא ידעתי
ואמר ששיתן תבנית
ממני לקטתה ואשתי
לחן מי שיתן לי דמיא
דמי הלא מכרה לו ונתן
לי א' מהו דמיא והא
השילך תפעה לפני
ולקח הפליה ואני
ידע מי מהו שנתן ומי
שה ש"ך כגון זה
שנתן שנתן נשבעין
והולקין וכוון שא' הוא
שקנה והא' פוקן בשק
ותני חנה שנתן נשבעין
וטפלין ככלל דהאי
תנא לא הייש לשבעות
ש' של אחד מהו.
מנ"ה דלא כבן ננס
דאי בן ננס לא הייש
וקנה שנתן נשבעין בלא
דבר. וברי בן ננס
הו' בשבעות פרק כל
השבעות שבתורה הלכה
וחתני על פניש. ורובין
אמי' תימא בן ננס [הא]
אמי' לטימר דלמא
תרויהו בחדא אנאניה
תנא בקיימא שנתן
כא' קארה ואין ביניהן
שבעות שוא. תוב
אמר לימא מנ"ה דלא
כסומכוס דאמר מהו
הבוסל בספק חולקין
בלא שבעות דתני שור
שנתן אחרתהו ונתנא
עוברת בערה וכו'.
ואמר בנ"ה ארי' אמר
אבל תפסי אפרים
זה כלל [גמול] ברין
המוציא מחבירו עליו
היאנה. תנימי הכי
שור שנתן את הפרה
ונפצא עוברת בעירה
ואני יודע אם עד
שלא נהיה ילדה ואם
כשנתנה ילדה משלם
ח"ל לפרה ורביע נוק
לולד דברי סומכוס
והב"א תפסי' ואמר'
אלא מאי תנימי אינה
כסומכוס אלא כרבנן
אמאי נשבעין והא
המוציא מחבירו עליו
הרביה אמר. ופרקי
היכא תפסי' תר ודרי
מעין עליה אמר רבנן
הב"א תרויהו
תפסי' לה אמר רבנן
וחולקין בשבעות. אלא
אי אמרת סומכוס השתא
ומה תפסי' דלא תפסי'
תרויהו וכו'. דברי רבה
ב[ר]הו' תנא דאמר אמר
סומכוס שא' ברי רב
במהלף שר רחוב
ב"ה השאל את הפרה
ודברי ר' חייא בר אבא
אמר סומכוס שא' ברי
רבנן ב[ר]הו' תנא
בספק פ' הפנה א' הכר.

כסומכוס האמר *ממון המובל בספק חולקין
בלא שבעות ואמאי מאי רבנן דאמר הכי?
האי מאי, אמר רבנן דלא תפסי' תרוייהו
אמר רבנן המוציא מחבירו עליו הראיה הבא
דרתויהו תפסי' [פלגי] לה בשבעה, אלא אי
אמרת סומכוס השתא ומה התם דלא תפסי'
תרוייהו חולקין בלא שבעה, תבא דתרוייהו
תפסי' לה לא כששבעת תימא סומכוס כי אמר
סומכוס ששא' ושוא' אבל ברי וברי לא אמר
*אפריה בר רב הונא דאמר: אמר סומכוס
אפריה ברי וברי מאי איכא למימר אלא תימא
סומכוס כי אמר סומכוס היכא דליכא דררא
דמונא אבל היכא דליכא דררא דמונא לא,
ולא קל וחומר דהיינו: התם דאיכא דררא
דמונא למד ואיכא דררא דמונא למד
ואיכא

אגבהה למליצה וכל אחד ואחד סבור אני בהצדקה החילה וכולה
שלי וכו' משחבב על חליה, קושטא משחבב, ולענין מקח וממכר
נמי שחא לשניהם נתגלה: בסומכוס. בבבא קמחא גבי שור שנגח
את הפרה וגמלא עוברת בלדה (דף מו.) : עליו הרדיה. בעדים
וחי לא לא-גבי מידי והכא חולקין [בשבעה]: ה"ג חי אמרת
בשלמא רבנן הסם דלא תפסי' תרוייהו אמור רבנן כו' הבא דתפסי'
תרוייהו פלגי בשבעה אלא אי אמרת סומכוס ומה הסם דלא
תפסי' תרוייהו אמר סומכוס פלגי בלא שבעה הבא דתפסי'
תרוייהו לא כל שכן: תרוייהו תפסי'. ואין כאן מוליא מחבירו:
בשבעה פלגי לה. כיון דמחמר גזביינא במה שחבירו תופס
דהוי תפסי' בכולה והאי תפסי' [בכולה] לא קיס להו לרבנן
הלמיכוס שבעה: שמה ושמה. כי התם דתפסי' גמולא עוברת
בלדה ואין ידוע א"כ ע"כ שלא ילדה עתה א"כ משילדה עתה
ולא נות הולד מתמת הגיחה אלא מוליא וכיון דכל חד שמה'
טעין ליכא למרמי עלייהו שבעה: לרבה בר רב הונא. בפדק
השואל לקמן (דף ק) (:). דררא דמונא. חסרון ממון שאם
יפרע זה שלא כדן הוי חסרון ממון ואם נפטרעו שלא כדן
נמלא זה חסר וד פרתו: ומה תפסי' דליכא דררא דמונא
כו'. איזה מהן משפסיד החי, שלא כדן אחת מחסרו ממון:
ואיכא

קדושין פ"ה

שבעות פ"ה

פ"ק להובינן

שם להובינן
(דף קו.)
לקמן ק"ה

דגהות
הב"ח

(ה) גבי ולי
תנא מקח
וממכר. כ"ה
הסם הוא
דמיו: